For første gang i 15 år holder Venstre landsmøde som regeringsparti. Den periode, hvor Venstre var uden regeringsansvar, blev længere end perioden i trediverne, der har været kaldt de liberale partiers ørkenvandring.
Det må være naturligt ved en lejlighed som denne at minde herom og samtidig udtrykke tilfredshed med, at års målbevidst indsats frem mod det samarbejde, der er den nuværende regerings forudsætning, er lykkedes. Det er nu fremtiden, det gælder, løsningen af de kommende årtiers opgaver, men vi har alligevel lov at kaste et kort blik tilbage over det, der gik forud for dannelsen af VKR-regeringen. Vi har lov til at pege på, at Venstres klare linje viste sig at være ikke blot nødvendig, men også rigtig.
For tre år siden kaldte man tanken om en VKR-regering for ren utopi. Da var de tre partier mere optaget af at udrydde hinanden end af at samarbejde. Tag blot og læs citater fra de tre partiers ledere fra dengang. Så hurtigt kan forandringer ske i politik.
Venstre troede, at et VKR-samarbejde måtte være muligt. Det var jo simpelthen forudsætningen for, at Danmark fik en liberal regering. Vi kan måske nok indrømme, at udviklingens hurtighed overraskede os.
Der er nok ingen tvivl om, at de 14 måneders socialistisk flertal - november 1966 - januar 1968 - fik en afgørende indflydelse

på, at valget den 23. januar gik, som det gik. Men samtidig har vi lov at føje til, at vi kun fik en liberal regering, fordi de tre partier i tiden indtil da på område efter område havde fjernet de kunstige modsætningsforhold, som var til stede.
V og K og R havde vist, at de kunne samarbejde. Vælgerne vidste, at der var et virkeligt alternativ til den socialistiske regering. Den vished havde de ikke ved noget andet valg siden 1953. Den vished var forudsætningen for et regeringsskifte.
Alt dette er nu fortid, men nok værd at mindes ved det første landsmøde efter den regeringsdannelse, der blev et klart bevis på, at et målbevidst politisk arbejde kan lykkes.
V og K og R kunne samarbejde før valget. De tre partier kunne også samarbejde efter valget. Ethvert håb, den nye opposition har måttet nære om, at samarbejdet ville blive vanskeligt eller umuligt, er blevet beskæmmet.
Regeringen har nu virket i otte måneder. Det skal erkendes, at dens start ikke var ganske let - ikke på grund af samarbejdsvanskeligheder, men på grund af det bo, den måtte overtage, og den situation, det skete i. Danmark stod i en meget vanskelig

økonomisk situation, da den nye regering trådte til. Det kunne have været fristende for den liberale regering at have valgt lettere og mere øjebliks-populære løsninger, men den gjorde det ikke. I dag kan vi pege på en klar forbedring i Danmarks økonomiske situation. Den skyldes naturligvis ikke blot det politiske arbejde, men jeg tør dog sige, at den ikke var kommet uden regeringens indsats.
VKR-regeringen var et politisk ønskemål for Venstre. I dag er den en realitet. Jeg ønsker ved denne lejlighed at takke vore to regeringspartnere for et godt, tillidsfuldt samarbejde. Med De konservative havde Venstre et godt samarbejde gennem mange år. Venstre stod Det radikale Venstre nærmere end Det konservative Folkeparti gjorde. Derfor er det vel forståeligt, at man fra konservativ side i begyndelsen nærede en vis skepsis over for tanken om at inddrage også Det radikale Venstre i et nært samarbejde. Omvendt var det meget længe sådan, at Venstres nære og gode kontakt til De konservative var en torn i øjet på De radikale. Det er nok ikke helt forkert sagt, at Det radikale
Venstre hellere havde set et samarbejde mellem V og R og S for blot et par år siden. Den vej var ikke Venstres vej.
Men trods forskellighederne i opfattelse mellem K og R havde de to partier viljen til i den afgørende situation at bøje sig mod hinanden. Jeg synes, at de fortjener anerkendelse herfor.
Jeg vil gerne føje til, at den bøjen sig mod hinanden, som alle de tre regeringspartier har måttet foretage, er sket, uden at de tre partiers særpræg er blevet udvisket. De radikale er stadig De radikale, De konservative er stadig De konservative, og Venstre er stadig Venstre. Sådan er det, og sådan respekteres det partierne imellem. Jeg nærer ikke tvivl om, at et godt og nært samarbejde mellem de tre partier gennem en årrække vil kunne føre til, at en og anden vil synes, at partierne burde slås sammen. Jeg er aldeles overbevist om, at noget sådant ikke ville være rigtigt, og jeg tror ikke, at det heller ville være klogt. Vi er tre partier med hver sit særpræg og med hver sin appel til befolkningen. Men det forhindrer ikke, at vi kan løse opgaver i fællesskab, og det er lige akkurat det, vi gør og det, vi fortsat vil gøre.
Og hvad er så den nye regerings mål ? Rette Danmarks økonomi op, ja naturligvis. Men det er ikke et mål i sig selv. Det er derimod det nødvendige middel til at skabe det samfund, som Venstre ønsker at skabe.
Vi lever ganske vist i et velstandssamfund, men det er ikke et samfund, der skaber

velfærd til alle.
Engang troede man vel, at behovet for den sociale tryghed ville falde bort, når samfundet blev rigere.
Sådan kom det ikke til at gå. Ulighederne er stadig til stede - på nogle områder virker de vel næsten mere uretfærdigt end før. Det er stadig de svageste, de, der ikke har en organisations styrke bag sig, der er kommet på velfærdssamfundets skyggeside.
Det er den ene side i behovet for social tryghed. Den anden har forbindelse med det enkelte menneskes opfattelse af det samfund, han eller hun lever i. Der er nok en stor sandhed i dette, at kun det menneske er frit, som også er trygt. Engang var det vel sådan, at der manglede forståelse for dem, der havde trygheden for sig og sine, tryghed i sygdom og i alderdom i tankerne. Det var ikke rimeligt. Det forekommer mig, at det kun er et udtryk for ansvarsfølelse.
Jeg har ønsket at understrege dette, fordi det er noget væsentligt for Venstre. Venstre lagde i sit program af 1963 en moderne socialpolitisk linje frem. Vi fulgte den op med kravet om nedsættelse af en socialreformkommission, hvis ledelse har haft øje for nødvendigheden af, at vi virkelig får en moderne sociallovgivning. Venstre ønsker, at der i den kommende folketingssamling må blive ført en principdebat om fremtidens sociallovgivning, og vi ønsker, at man derefter tager fat på at udforme den nye socialreform. Den skal betyde rationalisering og forenkling - jeg tror, at ønsket herom er stærkt i befolkningen. Men den skal også sigte på at gøre sociallovgivningen så tidssvarende og smidig, at den virkelig skaber tryghed for alle, også for dem, som det måske er vanskeligt at tilpasse systemet.
En liberal politik, hvis mål er en i bredeste forstand social politik - det er noget helt centralt for Venstre. Men en virkelig moderne sociallovgivning kan ikke gennemføres, uden at Danmarks økonomi er i orden. Derfor lægger vi så stor vægt på, at det allerede opnåede ikke sættes over styr. En god og sund økonomisk politik er til gavn for alle og ikke mindst for de økonomisk svage. En dårlig økonomisk politik og en svigtende konkurrenceevne skal først og sidst betales af dem, der økonomisk er svagest stillet, dem, der kun har deres hænders arbejde at leve af. Derfor er en regering, der lægger op til en stabil økonomi, og som ikke vil ind i en zig-zag-kurs, netop til gavn for lønmodtagerne og dem med almindelige indtægter. Det er nemlig dem, der mere end nogen har gavn af, at priserne holdes i ro.
Jeg har nævnt behovet for en moderne sociallovgivning. Der er også brug for

reformer på andre områder. Der er langt igen, før vi kan byde de studerende tilfredsstillende vilkår. Det skal man også tage i betragtning, når man vurderer det, man kalder studenteroprøret. Dermed er ikke sagt, at man kan akceptere alle de udtryksformer, som ungdomsoprøret har fået; men der, hvor der er en ærlig indignation, har de krav på at blive hørt, og der vil de blive hørt.

Vi skal også tage hele spørgsmålet op om de befolkningsgrupper, der føres ind i vanskeligheder på grund af udviklingen. Jeg kan blot pege på mange af de selvstændige erhvervsdrivende inden for handel, håndværk og landbrug. Vi må i den forbindelse se helt fordomsfrit på spørgsmålet om støtten til omskoling.

Der er også brug for øget indsats over for den store del af verden, der betegnes som udviklingslandene. Vi yder for lidt støtte på dette område, måske også støtte i en form, der ikke er tilfredsstillende.

VKR-regeringen har endnu måttet være og vil et stykke tid vedblive at være sanerings-regeringen. Men vi gør dette stykke saneringsarbejde for, at vi også kan blive reformernes regering.

Den myte har for længe haft mulighed for at trives, at en socialt forstående politik og en lønmodtagervenlig politik var noget, Socialdemokratiet havde en slags patent på. En myte, som Socialdemokratiet forståeligt nok krampagtigt prøver at holde i live. Den er forkert, ikke mindst fordi forudsætningen for tryghed er den sunde økonomi, som Socialdemokratiet har haft så svært ved at sikre. Det er jo ikke et tilfælde, at vi under socialdemokratiske regeringer er vandret fra kriselovgivning til kriselovgivning og har oplevet rentestigninger og prisstigninger.

VKR-regeringen vil en social fremskridtspolitik. Vi ønsker i praksis at vise, at social udvikling og sociale fremskridt trives bedst under en fast og stabil økonomi. Derfor sigter også sanering i virkeligheden fremad.

Valget den 23. januar blev skelsættende i dansk politik.

Siden 1929 har Socialdemokratiet med kortere afbrydelser haft regeringsmagten i Danmark. Brede kredse havde indstillet sig på, at det var sådan og nærmest ikke kunne være anderledes.

Socialdemokratiet har selv bidraget til at sætte sig udenfor.

Jeg tror, at Socialdemokratiets oppositionsperiode vil vise sig at blive mere end en parantes. Socialdemokratiet har, bevidst eller ej, placeret sig derude, hvor der ingen politisk indflydelse er i Danmark.

Den tid er længst forbi, hvor de yderliggående politiske retninger havde nogen mulighed. Valget den 23. januar var bl. a. netop en demonstration mod en yderliggående politik. Det var lige så meget en regering, man stemte imod, som en regering man stemte for.

Fremtiden i dansk politik ligger på midten. Dér ønsker Venstre at stå - men den midte bevæger Socialdemokratiet sig åbenbart stadig bort fra. Man ønsker vel at frigøre sig for de socialistiske småpartier, VS og SF. I forsøget herpå lægger Socialdemokratiet sig tæt op ad og henover disse partier. Jeg skal ikke spå om, hvorvidt det lykkes at udrydde VS og SF - førstnævnte parti klarer det tilsyneladende selv - men jeg tør i hvert fald sige, at frigørelses- og udryddelsesprocessen sker på bekostning af Socialdemokratiets indflydelse i dansk politik.

Venstre ønsker gerne et samarbejde med Socialdemokratiet om en række problemer. Det har vi indbudt til som opposition. Det indbyder vi også gerne til som regeringsparti. Derfor håber vi, at Socialdemokratiet ikke vil blive ved med at sætte sig selv udenfor, men at det også i sin nye vanskelige rolle som opposition vil gøre en indsats for at få medindflydelse på lovgivningen. Socialdemokratiet har for store traditioner til blot at være negativt. Jeg kan forsikre for, at et positivt socialdemokrati vil få betydelige muligheder for at præge den kommende tids lovgivning, men et negativt socialdemokrati vil ikke kunne bremse regeringens reformpolitik.

Socialdemokratiet har i dag ikke længere noget patent på at være regeringsparti. Venstre har længe ment, at den socialdemokratiske epoke blev for lang, og vi har målbevidst stræbt efter, at den skulle afsluttes.

Nu er det en liberalt indstillet regering, der skal prøve at forme fremtidens politik. Hvis den regering fortsat kan arbejde sammen, fortsat har et socialt sigte, vil VKR-samarbejdet gennem mange år kunne danne baggrund for danske regeringer. Valget den 23. januar satte noget i gang, der næppe bliver en parantes i dansk politik.